

ГАЗЕТА Выходзіць раз у тыдзень — ЦАНА 30 П. ФЭН.

LE JOURNAL BIELORUSSIEN „LA PATRIE“	DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG „DAS VATERLAND“	THE WHITERUTHENIAN NEWSPAPER “THE FATHERLAND.”
№ 46 (482)	Індыля, 13 сьнежня 1959 г.	ГОД ВИДАНИЯ 13

Адведзіны дванаццацёх дзяржаваў

Вялучы год правільна называюць годам дыпламатычных падарожжаў і адведзінаў, якія замянілі міжнародныя канфэрэнцыі і пісьменныя вымены дыпламатычных нотаў. З гледзішча на іхных удзельнікаў гэтыя падарожжы мелі двалкі характар: падарожжы кіраўнікоў дзяржаваў варожых блёкаў, якія распачаў у канцы яшчэ мінулага году заступнік Хрушчоў Мікаеян паездкай у Амэрыку і віцэпрэзыдэнт Ніксан ужо ў гэтым годзе ў Савецкі Саюз, а закончыў Хрушчоў вераснёўскім гастролям ў Амэрыцы; з другога боку гэта былі ўзаемныя візыты заходніх саюзнікаў, якія ў дадзены момэнт завяршае прэзыдэнт Айзэнгаўэр сваім падарожжам у дванаццаць дзяржаваў твоя кантынэнтаў — Эўропы, Азіі і Афрыкі.

Апошняе падарожжа Айзэнгаўэра зьдзяляецца запраўдным рэкордам, нябы-валым дагэтуль у дыпламатычнай дзейнасьці прэзыдэнта Задзіночаных Штатаў Амэрыкі, якое можа быць прыраўнаванае толькі да падарожжыкай акцыі памерлага Далеса.

Гэтак 4 сьнежня знаходзіўся два дні амэрыканскі прэзыдэнт у Рыме і, апыра гутарак з італьянскім прэзыдэнтам Громічы, зьлажыў візыту рымскаму папе. 6 сьнежня наведваў турскую сталіцу Анкару, 7 і 8 пакістанскую сталіцу Карачы. Далей Афганістан, пасля цэлых пяці дзён затрымаецца ў сталіцы індый Нью Дэль. 14 сьнежня прыбудзе ў іранскую сталіцу Тэгеран, у грэцкую Афіны, далей наведвае Туніс і Францыю, каб напаследак адвэдзіць генэрала Франка ў Мадрыд і султана Марока ў Рабэце. І толькі 22 сьнежня вярнецца ў Вашынгтон.

Вымова гэтых падарожжаў Айзэнгаўэра нядрэзнічалі. Пачынаючы ад Мадрыду і канчаючы Нью Дэль і Карачы, адвэдае ён усё паўднёнае заплецча Савецкага Саюзу, якое ідзе на лініі Атлянтычнага пакту, Багдадзкага пакту і СЭАТО і зьдзяляецца найбольш загражаным аб'ектам камуністычнай экспансіі. Факт аж няцвёрдзенага пабыту ў Нью Дэль выразна паказвае, што галоўная ўвага мае быць прысьвечаная Індыі, якраз гэтай экспансіяй найбольш загражанай. Можна дадумоўвацца, што прэзыдэнт ЗША выступіць з афэртэй больш ўзмоцненай эканамічнай і ваеннай помачы для гэтай найвялікшай пасля Кітаю краіны паўднённа-ўсходняй Азіі. Ёе падлягае тады сумлеву, што Масква і Пэкін зьдзяляцца моцна занепакоенымі гэтай акцыяй амэрыканскага прэзыдэнта.

Для нас падарожжа прэзыдэнта Айзэнгаўэра мае вялізарную палітычную вымову. Яно паказвае, што Амэрыка, па-рваўшы яшчэ ў канцы мінулага стагодзьдзя з палітыкай ізаляцыянізму, поўнасьціай і ўсебакова зацёскае арганічную сувязь з цэлым вольным сьветам, уздышы на сябе цяжкае і адказнае заданьне кіраўніцтва апошнім.

З другога боку, такое неспадзяванае і шырокае ў сваім абсягу падарожжа вымоўна сьветчыць аб тым, што сытуацыя на паўднённым заплецчы Савецкага Саюзу і камуністычнага Кітаю ўважжае Амэрыка паважнай і моцна загражанай. Адначасна Вашынгтон выказвае сваю цвёрдую наважанасьць на гэтым важным адрэзку энэргічна і станоўча процістаіцца камуністычнай экспансіі з мэтай спыніць яе далейшае пашырэнне.

Іа прыпадковай зьдзяляецца візыта Айзэнгаўэра і ў Мадрыдзе. Як ведама, Гішпанія Франка, ня гледзячы на ейны антыкамунізм, была доўгі час заходнімі дзяржавамі байкатаваная з прычыны ейнага таталітарнага ладу. Апошнім аднак часам пашыраюцца на Захадзе, асаб-

ліва ў Амэрыцы, галасы за ўцягненьнем Гішпаніі ў сыстэму заходняе абароны. Трэба тады спадзявацца, што пасля адведзінаў Айзэнгаўэра Гішпанія ў хуткім часе станеці сябрам Атлянтычнага пакту. Паездка ў Туніс і Марока, а так-жа ў Францыю бяспрэчна мае на мэце памагчы Францыі разьвязаць забытанае ўвесь час пытаньне дачыньняў з Паўночнай Афрыкай.

І Масква і Пэкін якраз у апошні час ўзмоцнілі свой паход у паўднённым кірунку, знаходзячы там найслабейшае месца ў сыстэме заходняй абароны. Само сабой зразумела, што адведзіны Айзэнгаўэра не абмежваюцца адно толькі да прызных гутарак і куртуазных жэстаў. У пары зь ім бяспрэчна будуць і канкрэтныя мерыпрыемствы, накіраваныя на ўзмацненьне антыкамуністычнага фронту. Існуюць тады ўсе падставы верыць, што камуністычная экспансія на паўдзень будзе ў сувязі з гэтым значна аслабленая, а пазыцыя Захаду ўзмоцненая.

Ізэн Каранеўскі

Напярэдадні пленуму ЦК КПСС

На 22 сьнежня сёлета назначаны чарговы пленум ЦК КПСС. Адзіным, афіцыйна абвешчаным, пытаньнем аяонага парадку дня мае быць стан сельскае гаспадаркі СССР. На разгляд пленуму ўнесены ў прыватнасьці наступныя праблемы сельскае сельскае гаспадаркі: «... аб зьбольшаньні вытворчасці збожжа, цукровых буркоў і... іных прадуктаў, аб разьвіцці грамадзкае жывёлагадоўлі... аб умацаваньні калгасаў і саўгасаў кадрамі, аб далейшай мэханізацыі сельскае гаспадаркі, павышэньні прадуктыўнасьці працы і зьніжэньні сабекошту прадукцыі, аб умацаваньні грамадзкае гаспадаркі калгасаў... (Правда», 11. 11. 1959).

На пленуме будуць заслуханыя справаздачныя даклады аб стане сельскае гаспадаркі ў галоўных рэспубліках: РСФСР, Украіне, Казахстане, Беларусі, Узбэкістане, Таджыкістане і Азэрбайджане.

Першае паведамленьне аб гэтым пленуме без паданьня дакладнае даты зьявілася ў прэсе яшчэ 14 ліпеня, гэта значыць хутка пасля заканчэньня працы чэрвеньскага пленуму ЦК.

Перадчаснае паведамленьне аб назначэньні пленуму мела дзьве мэты: пераканаць грамадзтва аб дэмакратычнасьці арганізацыйных прынцыпаў і практычнай дзейнасьці ЦК КПСС; падняць прадуктыўнасьць працы і забяспечыць выкананьне плянаў дзяржаўных паставя пры дапамозе прынцыпаў калгасаў і саўгасаў дадатковых забавязаньняў у гонар надыходзячага пленуму.

Савецкая прапаганда разгарнула кампанію спаборніцтва за дастойную сустрэчу пленуму вытворчымі дасягненьнямі.

Іацё і цяпер у савецкай прэсе паведамляецца аб вялікіх вытворчых дасягненьнях паасобных калгасаў і саўгасаў, раёнаў і вобласцяў. Шмат і каларова гаворыцца аб паасобных ударніках камуністычнае працы ў сельскай гаспадарцы. Аднак гэта толькі спроба прыкрыць агульны недавальняючы стан сельскае сельскае гаспадаркі. З кожным днём становіцца ўсё больш відавочным, што, напяршае, сёлета савецкая сельская гаспадарка ня толькі ня выканалала плянавых вытворчых заданьняў першага году сямігодкі, але і паводля важнейшых наказыніках стаіць ніжэй мінулага

году, а, падругое, усё больш выразнай выяўляецца крызіс цяперашніх арганізацыйных формаў савецкае сельскае гаспадаркі. Трэба адзначыць, што савецкая статыстыка скрывае дадзеныя аб валавым зборы збожжа сёлета. Яна хавае іх за агульнымі супакаляльнымі, але вельмі сымптаматычнымі цыверджаньнямі, што хлеба ў краіне будзе дастаткова, што валавы збор збожжа сёлета ня ніжэй «сярэдняга збору за апошні пяць год», або што сёлета сабрава збожжа больш, чымся зьбіралася да падняцця цаліны ў 1949—53 гадох.

Ужо самое параўнаньне валавога збору сёлётына і зборам у 1949—53 гадох, г. зн. з гадамі, у якія, паводля цыверджаньняў Хрушчоўа, «краіна паводля збору збожжа стаяла на ўзроўні дарэвалюцыйнае Расеі», гаворыць шмат. Ніжэйшы чымся летась быў сабравы ўраджай цукровых буркоў, садавыны, баваўны і некаторых іных тэхнічных культураў. Нездавальняючы стан пануе і ў жыўлагадоўлі.

У савецкай прэсе цяпер ужо значна асыяражэнай гаворыцца аб магчымасьці ў бліжэйшы час дагнаць і перагнаць ЗША ў вытворчасці прадуктаў жывёлагадоўлі на душу жыхарства.

На XXI зьездзе КПСС Хрушчоў настойліва патрабаваў ўзмоцніць змаганьне за зьніжэньне ўсё яшчэ вельмі высокага сабекошту прадукцыі сельскае гаспадаркі. У часе свайго нядаўнага пабыту ў ЗША ён пробаваў высьціць гэтае зьявішча лішнім колькасьціай працоўных рук у калгасах, адсутнасьці магчымасьці поўнага і рацыянальнага выкарыстаньня іх. Аднак-жа савецкая прэса, прызнаючы неразьвязаную праблему зьніжэньня сабекошту прадукцыі «адным з самых важных і неадкладных заданьняў у сельскай гаспадарцы», паказвае на зусім іныя прычыны. «У калгасах і саўгасах, — піша «Правда» з 24. 10. 59, — яшчэ вялікія затраты на вытворчасць прадукцыі. Тлумачыцца гэта тым, што шматлікія працаёмкія працэсы выконваюцца ручна. Навет у збожжавой гаспадарцы, найбольш абсталяванай тэхнікай, не хапае раду важных мэханізмаў...»

Сьпешна ажыццяўляная апошнім годамі мэханізацыя сельскае гаспадаркі прыняла самыя карыкатурныя формы. Шматлікія сельскагаспадарчыя машыны і прылады, асабліва плугі, жніўкі, косбайны і іныя, сорыйна прадуктаваныя савецкай прамысловасьці, зусім няздатыныя для экспляатацыі. У савецкай прэсе ёсьць шмат паведамленьняў аб тым, што яны зусім не выкарыстоўваюць-

інтэлігэнтам закраналася пытаньне, што, напэўна, Бэльгійскае Конга хутка таксама паставіць дамагацьне аб незалежнасьці, — ён уважаў гэта абсурдам. Вярэм гэты выпадак, бо Бэльгіцы — грамадзяне краіны, якая, як ведама, сама параўнаўча нядаўна змагалася за сваю незалежнасьць, і ім нельга адмовіць прыхільнасьці да справядлівага разьвяраньня любой нацыянальнай праблемы. Тымчасам, не прайшло і пары год, як Бэльгійскае Конга стала на парозе свае незалежнасьці. І гэта ня гледзячы на тое, што, як слушна цывердзілі Бэльгіцы, яны вывелі карэннае насельніцтва гэтай тэрыторыі на шлях цывілізацый і прагрэсу, улажылі шмат капіталаў у разьвіццё мясцовай прамысловасьці.

Гэты і шмат іных падобных фактаў даказваюць, што годнасьць кажнага народу, як і кажнага асобнага чалавека, першчэ да таго часу, пакуль ён падпарадкаваны іншым. Заходняя цывілізацыя зразумела вялікі гуманны сэнс гэтага пытаньня, зразумела ягоную важнасьць для будучага, новага, свабоднага сужыцця свабодных людзей і народаў. Часта не без стратаў для сваіх інтарэсаў і амбіцыяў, заходні сьвет прысьпешаным тэмпам лівідуе цяпер рэшткі застарэлай спадчыны мінулай эпохі, каб пачаць новую на новай, больш справядлівай, аснове.

Няма сумлеву, што да гэтага, у паўнай ступені, падтурхнае яго пафроз за боку камунізму. Кожны думаючы чалавек добра сабе ўяўляе памеры гэтай пагрозы і разумее ейныя рухавочныя сілы. Адна з гэтых сілаў — гэта рафінаваная камуністычная прапаганда.

Мы тут хочам яшчэ і яшчэ раз падкрэсьліць, што на гэтым адрэзку Захад далёка не на вышнім свайго заданьня. У той час, як камуністычны блёк усімі магчымымі для прапаганды шляхамі намагаецца ў вачох сьвету падарваць аўтарытэт і выкрыць палітыку вядучых заходніх краінаў, гэтыя краіны да сьняня не здабыліся на тое, каб сваю кантрапрапаганду паставіць на належны ўзровень, выкарыстаўшы для гэтага найбольш важныя контраргумэнты. А таякі нявыкарыстаныя контраргумэнты існуюць. Вальшавіцкая прапаганда і далей імкнецца загнаць клін паміж былымі каланіяльнымі народамі і заходнімі дзяржавамі, спрытна спэкулюючы на чужых нацыянальных пацудыях народаў Азіі і Афрыкі. У гэты самы час, Захад, выявіўшы столькі добрай волі ў справе прысьпешаньня эманцыпацыі каланіяльных народаў, даўшы, што права народаў на самавызначэньне ён ня толькі прызнае ў тэорыі, але ажыццяўляе на практыцы, — гэты свой вялізарны маральны здабытак ён да гэтага часу ня імкнецца належна паказаць панавальным народам загражаючай яго расейска-бальшавіцкай імперыі, ня імкнецца параўнаць бальшавіцкую прапаганду з запраўднай пастаноўкай нацыянальнай праблемы на Захадзе, з аднаго боку, і ў савецкім блёку ды, у першую чарту, у самым СССР — з другога. Ніякімі, ні рацыянальнымі, ні маральнымі меркаваньнямі нельга апраўдаць таго, што, у змаганьні свабоды з тыраніяй, натуральныя саюзнікі свабоды — народы, якія імкнуцца да свабоды і незалежнасьці — гэтыя свабоды часта ігноруецца. Выпадкі, калі некаторыя дзейнікі на Захадзе хацелі-б і далей бачыць свабоду, ад непадзельнасьці якой сьняня так шмат гаворыцца, падзеленай у дачыньні да падсавецкіх народаў — нас, бізуюмна, ня цешаць. Але яны нас і не палюхаюць, бо гэта — перажыткі мінулага. Мы маем хэ гаворыць гледзець у будучыню толькі з аптымізмам. У эпоху, калі разьвіваюцца ўсе імперыі, ніякія сілы ня ўтрымаюць і апошнія — расейска-бальшавіцкай.

Час ідзе на карысьць нам, а мы ідзем із часам.

В. Б.

(Заканчэньне на 3-й бачыне)

М. К.

